

ПОШИРЕННЯ ПАРАСКАРОЗНО-СТРОНГІЛЯТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОНЕЙ У ГОСПОДАРСТВАХ ЛІСОСТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Л. Лазоренко
Lora0379@ukr.net

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

За останні роки галузь конярства в господарствах України інтенсивно відновлюється, зростає кількість коней як робочого, так і спортивного напрямів. Робоче конярство набуває найбільшого поширення, адже коні характеризуються високою працездатністю і є незамінними помічниками в сільському господарстві.

Відомо, що в кишечнику коней паразитує більше 90 видів гельмінтів, серед яких одне з перших місць належить кишковим нематодозам — параскарозу, збудник із підряду *Ascaridata* та стронгілятозам, збудники з підряду *Strongylata*. У результаті паразитування личинкових стадій (особливо в період їх міграції) та статевозрілих збудників уражуються нервова, серцево-судинна, травна системи, а також паренхіматозні органи. Продукти обміну речовин збудників токсично діють на організм коней і спричиняють алергічну реакцію. Крім того, личинки під час міграції травмують слизову оболонку кишок, кровоносні судини окремих органів. Макроскопічні зміни виявляються у печінці й легенях. Зокрема, в цих органах личинки спричиняють осередкові геморагії. У період міграції личинок можливе занесення патогенних мікроорганізмів у різні тканини та органи коней. Висока інтенсивність інвазії може спричинити загибель тварин, особливо молодняку. Захворювання, які вони викликають, наносять значні збитки господарствам, тому вивчення екології і морфології паразитичних нематод, дозволить розробити ефективну систему лікувальних і профілактичних заходів.

Враховуючи вищевикладене, перед нами була поставлена мета вивчити поширення гельмінтозів коней на території лісостепової зони України (Сумська область). Копроовоскопічні дослідження коней проводили в господарствах різних форм власності «Вікторія» Краснопільського р-ну, «Будильське» Лебединського р-ну та «Велетень» Глухівського р-ну Сумської обл. в різні пори року флотаційним методом з використанням розчину нітрату амонію за Котельниковим Г. О. і Хреновим В. М. та визначали екстенсивність (EI) і інтенсивність інвазії (II).

Копроовоскопічними дослідженнями встановлено, що в господарстві «Вікторія» екстенсивність параскарозової інвазії у коней досягала 13,5 %, а в господарствах «Будильське» і «Велетень» — відповідно, 51,0 і 55,5 %. Інтенсивність параскарозової інвазії була вищою у коней господарства «Вікторія» (3,45 екз. яєць в краплі флотаційної рідини), а в господарстві «Будильське» не перевищувала 1,58 екз. яєць. Мінімальний показник інтенсивності інвазії був у коней господарства «Велетень» (0,69 екз. яєць в краплі флотаційної рідини). Водночас екстенсивність стронгілятозової інвазії у коней господарства «Будильське» дорівнювала 100 %, «Велетень» — 72,7 %, а «Вікторія» — 69,6 %, але екстенсивність змішаної параскарозово-стронгілятозової інвазії була вищою у коней господарства «Велетень» (EI — 54,7 %) і значно нижчою у тварин господарств «Будильське» і «Вікторія» — відповідно, 50,0 і 10,3 %.

Таким чином, при одночасному паразитуванні параскарисів і стронгілят підвищується репродуктивна здатність гельмінтів, а при моноінвазії — знижується.